

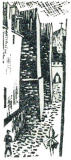

BIBLIOTECA *MARCEL·LÍ DOMINGO*

Recull de premsa local i comarcal

tortosa

terra de germanor

ILERCAGONIA, l'estat o territori ileravoní que es centra en aquest sector de l'Ebre, segons sembla, més tard en el mateix sòl de Tortosa, en el pas dels anys ha estat un motiu estimat i conreat pels nostres escriptors del Romanticisme i de la Renaixença, amb fortes i intocables opinions que han perviscut fins a l'actualitat.

Aquestes opinions seran o no seran científicament vàlides; en l'auto-inflament ens seguirem gloriant d'una Tortosa clau de regió i motiu del desenvolupament ibenc a través de la ruta fluvial de l'Ebre; es recordara amb orgull que fou cap de la Talla de Tortosa tot i comprènent el mateix territori ileravoní; repetirem que fou loada per destacats escriptors àrabs i honorada amb la reuexença de filu universalment d'últims, des d'Abu Bahr al-Turtusi fins al grup jeku de geògrafs, filòsofs i lingüistes. Tot ho podrem concloure amb aquella frase ten feliç: «Tortosa, quanta fuit».

Aquesta frase, però, vol concretar altres fets: incia la seva validesa d'ençà del moment en el qual han desaparegut les restes ibèriques i musulmanes, al·lavors quan pobla la terra tortosina una altra gent d'origen romanogàtic o latino-germànic, que crea unes noves estructures polítiques que culminen amb el «Llibre de les Costums Scrites de la Ciutat de Tortosa», amb el qual, el nostre poble, ligant-ho tot a la Constitució de Catalunya, la norma de vida i de regimnt que han perdurat fins a fa ben poc i que en part subsisteixen encara.

«Tortosa, quanta fuit» és una frase d'acostamententí ensem molt bonica, però tan sols es una expressió d'arrels romàniques i de superficial abast.

La gran lliçó de la història de Tortosa —la qual història no es pot escriure encara fins que la investigació hagi fet el seu camí— no radica en els fets d'armes, ni en els seus grans homes, ni en les seves obres d'art i creacions, i adhos gosaríem dir que tampoc no radica en les seves institucions modeliques; tot això són conseqüències i fruit d'altres realitats. La gran lliçó de la nostra història radica en l'evolució social, en el progrés de la política a nivell de ciutat lliure, de ciutat-estat. Aquest concepte polític-social és el més humà i asseujat que mai no podrà trobar la civilització, perquè també és amador dels drets de l'home, vella pel seu benestar i la seva acció està enfocada a l'individu i a la col·lectivitat humana que l'ha creat, però no mai al macro-estat que deshumanitza i anoreu, que tot ho posa al servei del poder, adlucit i tisme.

La lliçó de Tortosa, dels ciutadans, s'escriu i es conrea, es perfecciona i es completa a través de cinc-cents anys de lluita social, parlamentària o pactista, i talment romangué dins d'un món que condicionava la norma del Renaixement, amb l'absolutisme monàrquic i la formació dels grans blocs nacionals. L'aspecte de conquesta i els ideals imperialistes acabaren per pesar sobre uns ciutadans cansats i tot just quan s'aconseguien el més alt om de la democràcia i de la llibertat com a ciutat-estat, la guerra i l'ocupació enforçen idearis, costums, fets i patris.

La lliçó restia a través de llargs i grisos temps, d'èpoques senceres i, llavors, quan hom havia perdut el sentit d'esser ciutadà de Tortosa, durant el Romanticisme i, sobretot, durant la Renaixença es reuiscava l'esperit dels tortosins en un procés de retrobament que, entre silencis i conjectures desfavorables, encara no s'ha acabat de completar. I ha estat ara quan els tortosins de la ciutat de Tortosa d'esqueuen als tortosins de les comarques del seu territori i un cop d'haver passat pel poder local més i més equips de care oligàrquic, han redescobert el Baix Ebre, el Montsià, la Ribera d'Ebre, la Terra Alta... i se'n tornen a adonar que també tota aquesta gent és tortosina, que es veuen agermanats per una mateixa història, per uns mateixos interessos econòmics i socials, per uns mateixes sotregades polítiques, per una mateixa filosofia, i que, mentre Tortosa havia passat temps de decadència i d'endormiscament, d'ostracisme anoreador, les comarques seves que formaven el territori que també ha portat sempre el nom de Tortosa, seguien essent «catalanes i valencianes, perquè eren tortosines», com sempre, i molt sovint amb unes visions més clares que las tingudes a la ciutat.

Potser que no caldria dir que plantejgen el problema de la repressa de consciència, el qual és el més elemental per a la ciutat. Cal que la urbs es responsabilitzi com a cap d'un àmbit territori natural i històric, la gent del qual, salvant excepcions sobrades de raó, vol i necessita tornar a confiar i a reconixer la capitalitat perquè se n'adona de la repercussió que tindria la formació del bloc històric que abarca des de l'Ametlla al nu de la Senia i a la vall de l'Argal. A més a més, hi ha una qüestió de care espiritual o moral: Tortosa territorial no és terra de «frontera», sinó d'unió pancatalànica entre València i el Principat de Catalunya al qual pertany.

Encara no fa un any, en les Festes Populars de Cultura, els ciutadans es sorprenen davant de la publicació d'un mapa que ens centrava geogràficament en un gran país en el qual, de dalt a baix, es pensa quel es parla igual i hi ha un esperit que ens mena a uns idèntics objectius tradicionals. Avui ens hi referim i ordem a tota els tortosins, amb un clam d'esperança, perquè tornem a lligar tot allò que desferma la política passada, perquè tornem a pensar que —ens agradi o no— tan tortosins són a Alcanar com a l'Ametlla i com a la ciutat de Tortosa, perquè el concepte de ciutat mai no el podrem fer barallar amb el de territori.

Mirem endavant i rectifiquem els errors passats, les tristes glòries que tan sols nosaltres ens hem costat per enganyar nos i fer callar la consciència col·lectiva. Demanem sinceritat, perquè la Tortosa d'avui es com la d'ahir i com la de sempre, malgrat de les circumstàncies polítiques i els interessos dels aprofitats o els aïllats.

Parlar de la nostra història, de les nostres institucions, dels homes de la nostra terra, de les seves realitzacions i dels seus ideals multisculars no es parlar de catalanisme —com diuen els antitortosins emmascarats—, puix que ten sols es parlar de la veritadera Tortosa, oberta i no corrompuda pels idearis polítics engriscats en els del Renaixement o per les inventors esterils de dreta i esquerra.

Els tortosins, sigui del municipi que sigui, hem de practicar i laborar per la revolució més gran, política i social, a la que un poble pot aspirar: germanor i col·laboració entre els homes de la nostra terra, pont i unió entre els pobles catalans.

OMNIUM CULTURAL

Font: biblioteca.tortosa.cat